

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

Київ

від 26 липня 2022 року № 15-2

Про розгляд Звіту про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2021 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

Відповідно до статті 98 Конституції України, частини четвертої статті 232-1 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України “Про Регламент Верховної Ради України”, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2021 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету.

За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Наданий Рахунковій палаті Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2021 році (далі – Звіт Фонду) в цілому висвітлює виконання Фондом державного майна України (далі – Фонд) у 2021 році повноважень, визначених у Законі України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України” (далі – Закон № 4107), в частині, що впливає на виконання державного бюджету.

За результатами проведеного Рахунковою палатою аналізу встановлено, що у 2021 році фактичні надходження до державного бюджету від приватизації, оренди державного майна та дивідендів від суб’єктів господарювання, що належать до сфери управління Фонду, становлять 7,6 млрд грн, що майже вдвічі більше, ніж у 2020 році (3,8 млрд грн), що свідчить про ефективність виконання Фондом повноважень в частині, що впливає на виконання державного бюджету.

Порівняно з попереднім звітним періодом відбулось зростання фінансових показників за всіма видами надходжень до бюджету, за які є Фонд відповідальним. Фактичне виконання надходжень від оренди державного майна у

2021 році становить 1623,12 млн грн, або 98,37 відс. Плану, і в 1,2 раза перевищує показник 2020 року. Надходження від дивідендів та відрахування частини чистого прибутку акціонерних товариств, що перебувають в управлінні Фонду, сплаченого до державного бюджету – 837,853 млн грн, що у 3,2 раза більше, ніж у 2020 році. Надходження від приватизації державного майна порівняно з минулим роком збільшились на 2849,686 млн грн, або майже в 2,3 раза, і становили 5097,864 млн гривень.

2. У Звіті Фонду “Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2021 році” при розкритті основних показників за 2021 рік відсутнє їх порівняння з попереднім роком, в окремих випадках відсутнє порівняння показників фактичних надходжень від приватизації з плановими. При цьому упродовж 2021 року заплановані показники обсягів надходжень від приватизації державного майна виконано Фондом лише на 42,5 відсотка, оскільки до державного бюджету перераховано 5097,864 млн грн при плані 12000,0 млн гривень. Такий низький показник виконання був наслідком декількох причин. Законом України від 02.09.2020 № 853-IX “Про внесення змін до Закону України “Про приватизацію державного і комунального майна” щодо парламентського контролю за приватизацією державного майна” встановлено обмеження на проведення аукціонів з продажу об’єктів великої приватизації та обмежень на проведення аукціонів із зниженням стартової ціни та за методом вивчення цінових пропозицій та приватизації шляхом викупу об’єктів великої приватизації, запроваджені Законом України від 30.03.2021 № 1365-IX “Про внесення зміни до розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про приватизацію державного і комунального майна” щодо відновлення проведення аукціонів з продажу об’єктів великої приватизації”.

Крім того, при формуванні переліків об’єктів, що підлягають приватизації, Фонд не дотримувався вимог Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об’єктів права державної власності до переліку об’єктів, що підлягають приватизації (далі – Порядок № 387), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 387.

З недотриманням вимог пункту 6 Порядку № 387 перелік об’єктів великої приватизації, що підлягають приватизації в 2021 році, на затвердження Кабінету Міністрів України не подавався. Протягом 2021 року 10 разів вносились зміни до додатка до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.01.2019 № 36-р “Про затвердження переліку об’єктів великої приватизації державної власності”. Щодо об’єктів малої приватизації, то уповноважені органи управління систематично порушували терміни подання пропозицій щодо включення об’єктів права державної власності до переліку об’єктів, що підлягають приватизації (щороку до 1 жовтня), які встановлені частиною п’ятою статті 11 Закону України від 18.01.2018 № 2269-VIII “Про приватизацію державного і комунального майна” (далі – Закон № 2269) та пунктом 2 Порядку № 387. Фактично процес формування переліків тривав протягом усього 2021 року. До

наказу, яким затверджено переліки об'єктів малої приватизації, що підлягали приватизації в 2021 році, 33 рази вносилися зміни.

За таких умов здійснення Фондом обґрунтованого прогнозування планового річного обсягу надходжень від продажу об'єктів малої приватизації не забезпечено. Фондом подавалися попередні та уточнені прогнози показники надходження коштів від приватизації на 2021 рік з порушенням вимог пункту 5 Порядку № 387 – не у розрізі запропонованих до приватизації об'єктів, а також без урахування їх фінансового стану та прогнозованих обсягів надходження від приватизації конкретних об'єктів. За інформацією Фонду (лист від 24.03.2021 № 10-19-6571 до Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та Національного банку України), прогнозний обсяг надходження від великої приватизації визначений з урахуванням розміру балансової вартості та розміру державної частки об'єкта. Також за цією інформацією Фонду, підготовка об'єкта до приватизації розтягнута у часі, оскільки перелік об'єктів малої приватизації не є сталим, а вартість продажу визначається на одному з трьох типів аукціонів, тому Фонд не вбачає за можливе визначити прогнозовану вартість від продажу в розрізі об'єктів, що будуть приватизовані, у тому числі у 2021 році.

3. Проведеним аналізом інформації зі Звіту Фонду в частині повноважень Фонду з відбору радників для надання послуг з приватизації та продажу пакетів акцій у 2021 році встановлено, що вони забезпечені неповною мірою. Фондом проведено відповідну роботу щодо розробки нового Порядку залучення радників у процесі приватизації об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2021 № 134 “Деякі питання залучення радників в процесі приватизації”, та приведення нормативно-правових актів Фонду у відповідність із цим Порядком. Разом з тим Фондом було організовано проведення лише першого етапу конкурсу, а саме наказом Фонду від 11.08.2021 № 1407 затверджено перелік кваліфікованих учасників відбору. Проведення другого та третього етапів конкурсу: визначення учасників конкурсу з числа включених до переліку та визначення учасника конкурсу, який набрав найбільшу кількість балів, переможцем конкурсу Фондом не забезпечено.

4. Діяльність Фонду з управління корпоративними правами держави та державними підприємствами у Звіті Фонду відображена частково. У Звіті Фонду відсутня інформація про кількість фінансових планів господарських товариств та державних підприємств, які підлягали затвердженню, та кількість фінансових планів, затверджених у встановлені законодавством терміни, яка передбачена пунктом 3.4.2 Методичних рекомендацій щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна, затверджених наказом Фонду від 19.10.2021 № 1836 (далі – Методичні рекомендації № 1836). Також відсутня інформація щодо кількості розроблених та затверджених нових редакцій статутів господарських товариств. Така інформація наведена лише щодо державних підприємств.

5. Аналіз інформації щодо діяльності з управління державним майном у Звіті Фонду засвідчив, що Фондом проведена значна робота щодо оновлення даних у Єдиному реєстрі об'єктів державної власності. Однак стан упорядкування юридичних осіб у 2021 році свідчить про недостатній рівень заходів, що здійснюються Фондом за цим напрямом. Упродовж двох років кількість юридичних осіб, облік яких не упорядковано, зменшилась лише на 0,3 тис об'єктів (7,0 відс.), а кількість об'єктів, матеріали щодо яких не опрацьовано комісіями (1,9 тис.), залишається незмінною щонайменше 4 роки.

Неповною мірою виконано розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2020 № 1010-р “Про передачу об'єктів державної власності до сфери управління Фонду державного майна” (далі – розпорядження № 1010), яким передбачено передати до сфери управління Фонду, зокрема, 175 єдиних майнових комплексів державних підприємств, в частині передачі єдиних майнових комплексів окремих державних підприємств. У цілому інформація про виконання розпорядження № 1010-р висвітлена, однак інформація щодо передачі окремих об'єктів (ДП Гощанського відділу “Профдезінфекція” та Державного центру інформатики та комп'ютеризації “Укртрансбуд”) висвітлена у Звіті Фонду некоректно. Державний центр інформатики та комп'ютеризації “Укртрансбуд” ліквідовано ще до прийняття Кабінетом Міністрів рішення про передачу до сфери управління Фонду, друге підприємство – не відноситься до сфери управління органу, від якого передається відповідно до розпорядження № 1010. При цьому Фонд з 2020 року не ініціював внесення змін до додатка 1 до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2020 № 1010-р з метою вилучення з нього таких об'єктів передачі.

6. Результати діяльності Фонду щодо участі у процедурах банкрутства відображено у Звіті ФДМУ неповною мірою. Наведено, але не конкретизовано інформацію щодо забезпечення участі представників Фонду на зборах кредиторів, засіданнях комітетів кредиторів, у яких Фонд має право брати участь відповідно до статті 48 Кодексу України з процедур банкрутства. Також відсутня інформація щодо виконання Фондом покладених на нього Законом № 4107 повноважень щодо погодження мирових угод, планів санацій і переліків ліквідаційних мас та змін і доповнень до них у справах про банкрутство господарських організацій з корпоративними правами держави.

7. Аналіз рекомендацій Рахункової палати за результатами контрольних заходів, проведених у 2020 та 2021 році, засвідчив, що Фондом не забезпечено повного виконання рекомендацій Рахункової палати. Із 7 рекомендацій, наданих за результатами аналізу Звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна за 2019 рік (затверджено рішенням Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1), виконано частково – 6, не виконано – 1. Із 8 рекомендацій, наданих за результатами аналізу Звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна за 2020 рік (рішення Рахункової палати від 22.06.2021 № 14-2), виконано 1, частково виконано 7. Із наданих 9 рекомендацій за результатами аудиту ефективності управління Фондом державного майна корпоративними правами держави, що

мають фінансові наслідки для державного бюджету (рішення Рахункової палати від 27.10.2020 № 28-6), виконано 2, частково виконано 6, 1 – не виконано. Загальний середній рівень виконання рекомендацій становить 51,56 відсотка.

Невиконаними за зазначеними вище заходами контролю залишилися рекомендації Рахункової палати щодо забезпечення виконання контрольних функцій за дотриманням вимог законодавства при прийнятті наглядовими радами рішень щодо діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки та щодо забезпечення обґрунтованості щорічного планування показників надходжень від приватизації державного майна та виконання запланованих показників.

8. При складенні Звіту Фондом здебільшого враховано вимоги Методичних рекомендацій № 1836. Водночас аналіз розділів Звіту Фонду засвідчив, що окремі з них містять неточності, помилки та некоректні дані, в окремих випадках зміст діаграм не відповідає їх назві, дані в додатках до Звіту Фонду наведені в інших грошових одиницях виміру, аніж у тексті звіту, що ускладнює сприйняття і аналіз інформації.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2021 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, затвердити.

2. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2021 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рішення Рахункової палати надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів із дня затвердження цього Звіту.

3. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2021 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, і рішення Рахункової палати надіслати Комітетові Верховної Ради України з питань економічного розвитку та рекомендувати розглянути на засіданні.

4. Відомості про результати аналізу у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати доручити:

1) Міністерству економіки України та Фонду державного майна України розробити та внести в установленому порядку Кабінету Міністрів України проекти нормативно-правових актів:

– щодо змін до Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 387, з метою забезпечення обґрунтованого планування прогнозних обсягів надходжень до бюджету від приватизації (термінів, періодичності внесення змін, деталізації розрахунків при обґрунтуванні планових обсягів надходжень до бюджету);

– щодо змін до додатка 1 до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2020 № 1010-р “Про передачу об’єктів державної власності до сфери управління Фонду державного майна” з метою приведення у відповідність до фактичного стану єдиних майнових комплексів;

2) Фонду державного майна України забезпечити обґрунтоване, відповідно до вимог законодавчих та нормативно-правових актів, планування надходжень від приватизації на наступні бюджетні періоди.

5. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2021 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рішення Рахункової палати надіслати Фонду державного майна України і рекомендувати:

– розробити протягом одного місяця план заходів із усунення недоліків і поінформувати Рахункову палату;

– розробити проекти нормативно-правових актів щодо внесення змін:

до Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об’єктів права державної власності до переліку об’єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 387, з метою забезпечення обґрунтованого планування прогностичних обсягів надходжень до бюджету від приватизації;

до додатка 1 до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2020 № 1010-р “Про передачу об’єктів державної власності до сфери управління Фонду державного майна” з метою приведення у відповідність до фактичного стану єдиних майнових комплексів;

– забезпечити повне виконання рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами попередніх контрольних заходів (рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1, від 22.06.2021 № 14-2, від 27.10.2020 № 28-6);

– відобразити у наступному щорічному звіті про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна повну та зіставну інформацію про результати діяльності з урахуванням рекомендацій Рахункової палати.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аналізу оприлюднити на офіційному вебсайті Рахункової палати.

7. Забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об’єктом контролю рішення Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання інформації від об’єкта контролю.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Ірину Іванову.

Голова Рахункової палати

Валерій ПАЦКАН